41ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ. 2182 — ԻՋՄԻՐ 3 ՄԱՐՏ 1920 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան 560 դրամ
Վեցամսեայ 250 »
Եռամսեայ 150 »
Մէկ բաւասիմաճ արկ. 70 ՔՐ.

Բաժանորդագրութիւնը կ'սկսի ամեն ամսոյ 1ին և 15

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՄՈՒԼ

Օրաթերթ ազգային եւ քաղաքական

Fondateur
M. MAMOURIAN

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Hamoul„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԱՌԵՂԾՈՒԱԾԸ

Մեր երէկուան թիւով հրատարակած էինք Կիլիկիաէն հասած թղթակցութիւն մը որ կ'նկարագրէր Մարաշի հերոսամարտը, որ դժբազդաբար պատճառ եղած էր վերջ ի վերջոյ հազարաւոր հայ զոհերու։

Այս վերջին հայ զոհերը ուղղակի պատասխանատու կ'հանդիսանայ Կիլիկիոյ չրջանակին վրայ իր թեւարկութիւնն տարածող պետութիւնն, որ անբացատրելի և առեղծուածային անփութութեամբ մը պատճառ եղաւ այս վերջին ազէտիս, որ դարձեալ պայթեցաւ Հայոց վրայ։

Իզմիրի Հելլէն գրաւման պահուն որ տեղի ունեցաւ անցեալ Մայիսին, արտօնութեամբ Համաձայնական մեծ պետութեանց, և Թրքական դատաստանութեան գոհ գացին քանի մը հելլէն զինուորներ ու խաղաղ քաղաքացիներ, Համաձայնական պետութիւնք, կարեւորութիւն տալով Թուրքերու բողոքին, զինուորական յանձնախումբեր ղրկեցին Իզմիր և չրջականերն պատահած դէպքերն քննելու և պատասխանատուութիւնները ճշդելու համար։

Թուրքիոյ քրիստոնեայ ժողովուրդները զարմացումով հետեւեցան այդ քննութեանց և չկրցան իրենց զայրոյթը զսպել խարդախութեան, նենգամտութեան, ստախօսութեան տիպար հանդիսացող և դարերէ ի վեր փորձած բարբարոս ցեղի մը պահանջումներուն այսքան կարեւորութիւն տրուիլը տեսնելով և ամենէ զարմանալին այն է որ, անծանօթ չհներէ քշուած, թերեւս յանցաւոր հռչակուէին Հելլէն գրաւման բանակի վերին իշխանութիւններն, եթէ վէնիզելոս իր հեղինակաւոր ազդեցութիւնն նժարին մէջ չնետէր և ըզգաստութեան չհրաւիրէր Թրքահայ չրջանակները։

Սակայն և այնպէս Հելլէններու գրաւման չրջանակին մէջ քրիստոնեայի մը քիթն անգամ չարիւնոտեցաւ, մինչդեռ Ֆրանսական գրաւման ազդեցութեան գօտիին մէջ ահա տասնեակ հազարաւոր զոհեր տրուեցան, տրուելիքներէն զատ։

Ֆրանսայի Թրքասիրութեան զոհ կ'երթան Կիլիկիոյ մէջ Հայերն, անբացատրելի Թրքասիրութեան մը, որ սրեւէ կերպով չկրնար արդարացում գտնել, որովհետեւ եթէ ֆրանսական վերին իշխանութիւններն առանց նկատումներ ունենալու, Թուրքիան խնայելու քաղաքականութեան չհետեւէին և առչի վայրկեանէն հուժկու քաղաքականութեան մը դիմէին, այս վերջին ազէտն չէր պատահեր և այնքան զոհերու արիւնն ի զուր չէր թափուեր։

Այս ամեն ձախողանքներէն յետոյ դեռ առեղծուած մըն է Ֆրանսայի պաշտպան կանգնիլն Թուրքիոյ և զայն Գօլսէն չվտարելու համար բռնած քաղաքականութիւնը։

Եթէ իր իսլամ գաղթականութեանը տեսակէտն ունի Ֆրանսա իրեն ուղեցոյց, Անգլիա որ իրմէ տասնապատիկ աւելի մեծ չահեր ունի Թուրքիոյ մէջ, նոյնանման իսլամ գաղթավայրեր ունեցող պետութիւն մը, միեւնոյն ընթացքն չընդգրկեր և ընդհակառակն Լօնտոնի քաղաքական չրջանակներու մէջ մեծ զայրոյթ պատճառած է Թուրքերու Գօլսոյ մէջ պահուիլը։

Զարմանալի և առեղծուածային կ'մնայ մեզի համար համաձայնական պետութիւններէ սանոց բռնած ընթացքն Թուրքիոյ հանդէպ։ Այդ պետութիւններն և ի մասնաւորի Ֆրանսա՝ որ իր իսլամ գաղթավայրերու սիրոյն առչինչ կը զրէ քանի մը տասնեակ հազարներով հայերու ջարդուիլը որոշապէս երեւան կ'բերէ խակութիւն մը, անընդունակութիւն մը՝ այդ ցեղի հոգեբանութեան տեսակէտով։ Զարմանալի անոր համար որ չէ կրցած ուսումնասիրել իր հպատակ իսլամ ցեղերու նկարագիրն և այս պատճառաւ թոյլ ու ներող իր ընթացքով կ'չփացնէ ցեղ մը՝ որ չփանալով սոյն համոզումն կ'գոյացնէ թէ տակաւ ուժեր կան իր առջեւ, որով անպատիժ կրնայ աւերել ու ջարդել թալանել ու սպառնալել։

Իրեն անհերքելի ապացոյց մեր վերեւ պարզած իսլամ հոգեբանութեան, ահա կիլիկիոյ դէպքն Թուրքը կ'համարձակի մաքառիլ, պայքարիլ, կանոնաւոր պատերազմ մղել Համաձայնական մեծ Պետութեանց միոյն դէմ, Համաշխարհային ահարկու պատերազմին առաջնակարգ յաղթականներէն միոյն դէմ, որովհետեւ՝ իրեն այն գաղափարն ներչնչեց Ֆրանսայի ներողամիտ ու բարեացակամ ընթացքն, թէ՝ տակաւ է և չկրնար Թուրքին թնդանօթին դէմ կուրծք տալ։

Եւ արդիւնքն այն եղաւ որ հազարաւոր անպաշտպան հայեր և Ֆրանսական այժեր զոհ գացին Թուրք խժդժութեանց, Թուրք բարբարոսութեան, Թուրք յանդգնութեան։

Արդեօք յառաջիկային Ֆրանսա պիտի չարունակէ՞ իր թոյլ ու ներողամիտ ընթացքն Թուրքին հանդէպ, թէ՝ այս վերջին կիլիկեան դէպքերն ցնծագին դատ մը եղան իրեն համար և ըմբռնեց վերջապէս թէ՝ Թուրք ըսուած անպատասխանատու ժողովուրդին և անոր նոյնքան անպատասխանատու վարիչներուն հանդէպ, ամենաթեթեւ որեւէ թերացում մը կրնայ ծանրակչիռ հետեւանքներ և արդիւնքներ ունենալ։

Հ. Մ.

ՀԱՑԵԼԻՔՆ ՄԵՋ

Երկուշաբթի օրէն սկսուած է մամուլային Համուան գործադուլթիւնը, որպէս թէ՝ կեանքն արագ արագ անցնեմ մը չունենար, կեանքը կարճ հանգրուան մը չըլլար, այս ամենն բաւ չհամարուէին և ժամ մըն ալ յառաջ երթալու պէտքը չհչտուէր։

Կրնայ այդ Համուան մը յառաջացումը իր օգտակարութիւնն ունենալ Թուրքիոյ տարբեր աշխարհներու մէջ բայց այս երկրին համար ուր ամեն բան լճացած, մեռեալ տարը մըն է դարձած, բնա՛ւ չհետայ այդ ժամ մը յառաջացումին օգտակարութիւնը։

Պատերազմը այս նորաձեւութիւնն ալ բերաւ մեզի, դեռ բերելիքներէն զատ։

Բայց ամենէ զարմանալին այն է որ այդ ժամ մը յառաջացումը առհասարակ չկիրարկուիր բոլոր բնակչութեան կողմէ, կայ ստուար մեծամասնութիւն մը որ վայրկեանի փոփոխութիւն մը իսկ չմտցներ իր ժամացոյցի պտոյտին վրայ և կ'չարաչանակէ իր հին ժամը պրծածել, զարմանք յայտնելով անոնց վրայ՝ որոնք իշխանութեանց հրամանին անսալով այդ յառաջացումը ըրած են իրենց ոչ միայն ժամացոյցներուն, այլ նաև գործերուն մէջ։

Այսպէս ուրեմն Իզմիրի համար բընաւ տարբերութիւն մը չունի հին ու նոր ժամը, նիւթական առաւելութիւն մըն ալ չներկայացներ, չահ մը չտեսնուիր այդ փոփոխութեան մէջ։

Իզմիրի երեքուկէս գործարաններ և երկուս ու կէս գործատեղիներ բանուորներն ու գործաւորները բան մը չեն չահիր այդ ժամի մը յառաջացումէն։

Թուրքիացնակ ժողովուրդներու համար ժամ մըառաջ ժամը ետք արժէք չունի, քանի որ արդէն ժամանակը նշանակութիւն չունի ..

ԵՍ

ԱՆՑՔԵՐ ՈՒ ԱՆՁԵՐ

ԴԱՀԼԻՃԸ

Իթթիհատի, նոր ձեւափոխութիւնով «Միլլի» թէչքիլաթի արդի ոճապարտ խմբակի կարկառուն դէմքերէն, Գարա Վասրիի ճնշումին վրայ, Թուրքերու «Համլիֆան», չաթաթներ առաջ իրատէ ըրած էր խորհրդարանը նիստի գումարել։ Անմիջապէս որ այս լուրը կ'արձանագրեմ, տակաւին իրեն յարակից մանրամասնութիւններուն չի հասած, միտքս առջև կուգայ կարգապահական զինուորական օրէնքը, որուն հետեւանքով իմ զինուորի կեանքիս մէջ՝ քիչ չէ որ տառապած եմ, հոգիիս մէջ խուժող, յորդող, ընդվզող զգացումները, գազափարները խեղդելու համար, կարգապահութեան անունով Համլիֆան, ծովային և ցամաքային ուժերու ընդհանուր հրամատարի հանգամանքով, գոնէ զինուորականներուն իր կամքը պարտադրող հանգամանքը մ'ունի։

Գարա Վասրի, Սվազի տխրահռչակ այս վարիչը զինուորական մըն է, և հետեւաբար ինքն իսկ, Համլիֆային հրամաններուն և իրատէներուն հլու գործակատարը պէտք է ըլլայ, զինուորական օրէնքին տրամադրութեան համաձայն, մինչդեռ ինքն է որ իր կեդրոնէն, ցամաքային և ծովային հրամանատարին վրայ ճնշում կը բանեցնէ խորհրդարանը նիստի հրաւիրելու ու կը յաջողի ա՛յս։

Թուրքիոյ նախորդ գահակալը, հանրածանօթ էր իր անկամ, ապիկար անկորով թագաւորութիւնով, նախկին «Համիֆան», ընդհակառակը, գահակալութեան առաջին օրէն, կամքի և կորովի զօրաւոր ապացոյցներ տուաւ, մինչև որ իթթիհատի վհմակը, իր պալատին մէջ իսկ, զինքը տյրեցնել, մոխրացնելու մահափորձը կազմակերպեց, «Եըլտըզի» պալատին մէջ հրըձիգութեան փորձեր կատարելով, ուրկէ թագաւորը հազիւ կրցաւ ազատել իր կեանքը։ Անկէ ետքն ալ կայսրը Ցերվիտ փաշայի վարչապետութեան օրով բաւական աչքառու օրինակներ տուաւ կորովի և անընկճելի կամքի։ Սակայն մըլլի ճնշումը զօրացաւ և կայսրը առաջին տեղատուութիւնը ըրաւ, Ցերվիտ փաշայի հրաժարականը ընդունելով, և մըլլիճի երուն թագաձանքին համեմատ երեսփոխ. ընտրութեան հրահանգի հրովարտակը ստորագրելով, և որովհետեւ իթթիհատը վարժուած է իր ձեռքին տակ խամաճիկներ ունենալ, իր կամքը պարտադրելու համար անոնց՝ այս անգամ ալ ճնշումներ բանեցուց այս գահակալին վրայ, (որ արդէն տեղի արուած է) և յաջողեցաւ։

Զինուորական մասնաւոր օրէնք մը՝ կարգիլէ սպաներուն քաղաքական ուղղութեամբ գործելը։ Անտարակոյս, երեսփոխանական պաշտօն, աչքառու քաղաքական պաշտօն մըն է, և դիտելի է որ, արդի երեսփոխանական ժողովին մեծամասնութիւնը իթթիհատի չլսելին պատկանելով հանդերձ զինուորականներ են, օրինակի համար, Գարա Վասրի, Ըէուֆ Էօրպէյ Լութֆի, Ճեմալ փաշա, և ուրիշներ ալ՝, որոնց անունները այս միջոցիս կըխուսափին իմ յիշողութենէս։ Եւ որովհետեւ երկրին քաղաքական ուղղութեան, քաղաքական յանձնառութիւններուն, և ներքին երեսփոխանական ժողովի կամքով կը զուգակշռուի, յայտնապէս երեւան կուգայ թէ՝ Թուրքիա երեւութապէս հանգերպող բայց իր քաղաքականութեան հոսանքը կրյանձնէ նորէն զինուորականներու, որոնք զինքը մինչև նեկայ խորխորատը բերին... և ի՞նչ են ապագէն այն չչուկ նեղը որոնք կը յածդն յամառելէն և քիչ մ'ալ իրաւացիօրէն. Թէ՝ Թուրքիա պաշնակցութիւնկնելուվրայ է— եթէ արդէն կնքուած չէ Ատրպէյճանի, Արարիոյ, Աֆղանիստանի և Թուրքիստանի հետ։ Զօրաւոր պատճառներ կան հասատտող թէ՝ Մուսթաֆա Քէմալ ճիզազաւորուած ապագիութիւնները թափանցած են արդէն Պարսկաստանի, Աֆղանիստանի, Թուրքիստանի և Ատրպէյճանի մէջ, և կկոցի նման, իրենց ապագիութեան համար բատաւութիւնը կը զրկեն կեդրոնին, որ երկրին մէջ ապառնդական թափառումներ կը գտէ..., բովանդակ այս նախանշանները ցոյց կուտան թէ՝ տակ գլուխ զինուրական քաղաքական ուրթիւնը կը պատրաստէ դաւեր որոնք մէկ օրէն միւսը կրնան պայթիլ, մինչդեռ մեր դաշնակցական ազգարիկնե-

րը երեւանի բանակցութիւններուն մէջ «օլիկարչիի» կը հետեւին, ազգը մերն է, մենք ենք ապգրհետեւաբար մերն է և կառավարութիւնը, և խորհրդարանը և ոևէ զիջողութիւն չենք ճանչնար վտանգը ապառնացած, խիպայորդ ամպերու կուտակումի մը նման, արդէն այնքան նշմարելիօրէն կերեւայ և տակաւին մենք ազգամիջեան բաժանումներու վրայ կը պընդինք, փոխանակ գրկափարելու սեղմ կուռ, պինդ ու անխորտակելի շղթայ մը կազմելու ....:

... Բայց անցնինք:

Սուլթանական իրատէէն ետք, Խորհրդարանը գումարուեցաւ, և կեղեւակալէինք սրիբրու պատերազմիհետեւանքով, գրեթէ ջախջախուած խորտակուած, կմախացած պետութիւն, վերանորոգչական, երկրին բարգաւաճումին նպաստող ուղղութեան մը հետեւէր, մինչդեռ այդպէս չեղաւ, նախ, մեծամասնութեան չգոյութեան դիմակին, սքօղումին տակ, բանտգնացներ կկոչի նման երթևեկիլ բոլկրսեցան Պապ-Ալի Էնդարե, Սուլթաճաֆ-Ռեմալի որչը .. և փոխադարձաբար Մէպուսան, մինչև որ Մուսթաֆա Ռեմալ, ինքնաշարժով՝ Բհնտիկ եկաւ, ու վերադարձաւ...:

Հիմակ յայտնապես կերևի թէ Միլլի ուժերը, արդէն իշխանութեան գլուխ տեղաւորուիլ կուզէ, և ճիշդ այս երևոյթին վրայ էր որ անցած օր, բրեկամ մը կը թելադրէր ինձի, տժմէն փախուստ, արտասահման անցնելու համար պատրաստ գտնուիլ:

Ու մինչդեռ, նախորդ երեսփոխանական «Մեծափորն» Խալիլի արժանաւոր յաջորդ մ'ունէինք ոճրագործներու պաշտպան փաստաբան ճէլալէտտին Արիֆի անձով, անոնք, Զուիցերիոյ, Գերմանիոյ մէջ ապաստան գտնող Թալեաթի ու ճէմալի հրահանգները կատարելու համար՝ հրաւիրեցին Րէչատ Հիքմէթ պէյը, որ ամպագոյն Պօլիս, ... այս անձը Պօլիս ոտք կոխածին պէս, համաձայնութեան ատիկանութեան փութկոտութեան հետևանքով, իր ճամբորդի պայուսակէն կը գտնուէին օձագլուխներուն հրահանգները, իրենց այս տեղի վոհմակի պարագլուխներուն ուղղուած՝ երեսփոխան անձի մը անձեռնմխելիութեան պարագան, պատճառ դարձած որ Րէչատ Հիքմէթ ճողոպրի, խուսափի արդարութեան ճանկէն ու ճիրաններէն..., որ կը թուի թէ իր մտկլնները փետուած կուրցուցած է նորէն այս միջոցիս...: Ուրեմն՝ Րէչատ Հիքմէթ բեռնաւորուած արտասահմանի Իթթիհատականներուն հրահանգներով՝ որմնացան մըն է Թուրքիոյ մահրաղաքին մէջ: Ղրկուած հրահանգներուն ջերմ ընդունելութիւն գտնելը անով կապացուցուի որ, Րէչատ Հիքմէթ, Թալեաթ, ճէմալ, և Եւրոպա ապաստանող բիւրաւոր օձագլուխներու այս բանագնացը, նախագահ ընտրուեցաւ Երեսփ. ժողովին. հետևաբար այս անձն է որ ազգին կամքին արտայայտութեան եղանակը պիտի ճշդէ խորհրդարանին բեմէն. ատով Իթթիհատը ուրիշ առաւելութիւն մ'ալ ձեռք բերաւ, ոչ միայն երեսփ. ժողովը իր ափին մէջ առաւ, այլև ուզած ատեն, խորհրդային վրայ ճնշում բանեցնելու համար ազգին անունով, ու ազգին պաշտօնական ներկայացուցիչը ունի արդէն, Րէչատ Հիքմէթի անունով:

Կեցէք տակաւին, ձեզի պիտի մատնանշեմ նշանները, ապացոյցները՝ որոնք ցոյց կուտան թէ՝ Իթթիհատը արդէն կը տեղաւորուի իշխանութեան գլուխ, յամրօրէն բայց հաստատ քայլերով, և արդէն ամենաապահով միջոցները իր ձեռքն են...:

(Շար.) ՊՐԻՄԱԿ

ՓՆՏՈԵՑԷՔ

ՍԱՓՐԻՆ ՓԱՓՈՒՃԵԱՆԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԶՄԻՒՌՆԱՀԱՑ ՏԱՐԵԾՈՑԸ

Գին 100 ղրչ.

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՅՍ ԱՋԳԸ Կ'ԱՊՐԻ

Կիրակի կէսօրէ վերջ վայելեցինք Զարթօնք Լսր. Միութեան սարքած հանդէսը ի պատիւ Հայ բանակին:

Զարթօնք Լսր. Միութիւնը ծանօթ է արդէն մեզ իր անչահախնդիր ժրաջան թեամբ՝ որուն դեղեցիկ արդիւնքը վայելեցինք կիրակի օր: Հանդէսին նկարագրականը ընել չի պիտի ուզեմ հոս, որովհետև իմ գրչէս շատ աւելի պերճախօս գրիչներ պիտի չարժին թերևս անոր նկարագրականը ընելու համար. միայն աչքառու կէտը մըն է որ պիտի ուզէի մատնանշել հոս՝ այս սիւնակներուն մէջ:

Հանդէսը փակուած էր և խուռներամ բազմութիւնը կը բաժնուէր Սբօռթինկի սրահէն. հս ալ այդ ամբոխին հետ դուրս ելայ և ուղղուեցայ դէպի տուն հանդէսին նկարագրականը գրելու համար հօրս:

—Ո՞նչպէս էր հանդէսը, յարեց ան:

—Զգէ՛ Հայրիկ, մեր ազգը չ'ապրիր: հոգւոյ առաջին պատասխանս:

Հօրս առն երևոյթը աւելի լուրջ կերպարանք մը ստացաւ, պատմեցի իրեն անցածն ու դարձածը խիստ լակոնական կերպով:

—«Հանդէսը աղուոր էր և արդիւնաւոր. «Զարթօնք» Լսրն. Միութիւնը հրաւիրած էր ամեն կուսակցութենէ մէյմէկ անդամ որոնք խօսեցան խիստ պատշաճ ու անաչառիկ ոճով մը, վերհանելով հայ բանակը, անոր արժանիքը ու պատիւը:

Եւ սակայն երբ Պ. Օննիկ Թադէոսեան կուգար խօսիլ Ռամկավար կուսակցութեան կողմէ, հանդիսականներու քանի մը խաւերէն կը լսուին հեռուէհեռէ հազիր և վերջ ի վերջոյ գաւազանի հարուածներ տախտակամածին վրայ:

Դժբաղդաբար սոյն խիստ անհաճոյ ու անպատշաճ երեւոյթը տեղի կ'ունենար ճիշտ այն պահուն երբ յարգելի բանախօսը կը խօսէր կուսակցութիւններու համերաշխութեան վրայ. ըսէ՛ հայրիկ, կը վայլե՞ր ասիկա, չէ՞ որ «Զարթօնք» Լսրն. Միութիւնն էր որ կը հրաւիրէր այդ անձը խօսելու. արդ, այդ գաւազանի հարուածները սոյն պատ. Միութեան գլխուն չէի՞ն տեղար. դիցուք թէ այսքան բարակը չիկրցած էին խորհիլ անոնք:

Դիցուք թէ չուզեցին մտիկ ընել Պ. Օննիկ Թադէոսեանը... յետին մըտքերով... բայց գէթ մտաբերէին թէ ուսուցիչ մըն էր անիկա թող յարգէին հայ ուսուցիչ մը ու լռէի՛ն... ի՞նչ կ'ըլար...:

Ա՛խ հայրիկ, այս ազգը չապրիր:

Հօրս դէմքը մթագնած էր, ես չարունակեցի—«Միայն թէ, հայրիկ, քանդչելի և միևնոյն ժամանակ փառաւոր բան մը պատահեցաւ որ խնդգնելու չափ ուրախացուց զիս:

Երբ գաւազանները մէրթ ընդ մէրթ կը հանէին իրենց անախորժ ձայնը տախտակին վրայ, յանկարծ մեր բարեկամը Պ. Սարգիս Ճիզմէճեան կը գոչէր. «Մտիկ ընել չ'ուզողը կրնայ դուրս ելլալ. ազատ է»:

* * *

Հայրիկս, ա՛լ մըտիկ ընել չ'ուզեց զիս և ժպտուն դէմքով յարեց. «Տղաս քանի որ նոյնանման սինիք արարքներու դէմ յառ չգիտցող ու պոռթկացող անձեր կա՛ն մեր ազգին մէջ, «Այս Ազգը կ'ապրի»:

ՀՈՐԵՆ Գ. ՏԷՏԷԵԱՆ

ԱՆԱՐԴԱՐԱՆԱԼԻ ՎԱՐՄՈՒՆՔ ՄԸ

Մեր երեկուան թիւով տեղական բաժնին մէջ գրած էինք Գասապաի երկաթուղւոյ պաշտօնեաներէն Պ. ԵՍթավրիոյի չէթէներու կողմէ կալանաւորումը, որու ազատման մասին ցարդ որևէ լուր մը չէ ստացուած:

Երկաթուղւոյ յոյն և հայ պաշտօնեաները իրենց պաշտօնակիցին վիճակուած այս բաղդին չարժանանալու համար Գասապայի երկաթուղւոյ տնօրէնութեան դիմած և խնդրած են որ Հայլէն գրաւման սահմանէն անդին չեն ուզեր անցնիլ ու իրենց կեանքն վտանգի տակ դնել և թէ իրենց թուրք պաշտօնակիցներէն յանձնառու եղած են այդ գօտիէն անդին ատանձնել կառավարութիւնը:

Տնօրէնութիւնն հաւանութիւն կը յայտնէ և անցեալ օր գէպի Պանտըրմա մեկնող շոգեկառքով կ'մեկնի յոյն և հայ պաշտօնեաներն, սակայն Մանիսայի մէջ խուժած թուրք ուղևորներու բազմութիւնն և Մանիսայէ անդին գտնուող կայարան մը կատաղի համարձակով, նոյն տեղւոյն մայրութիւնն նկատի առած, կ'տեսապրեն իզմիր քլ՝ Մանիսայ անդին չմեկնիլ համարձակիր մեկնիլ և կ'խնդրեն իրենց պաշտօնն փոխանցել թուրք պաշտօնակիցներու:

Տնօրէնութիւնն կ'հեռագրէ պնդելով որ պաշտօնէութիւնն մինչև յառաջիկայ կայարան ուղևորի, հակառակ պարագային սպառնալով զանոնք հրաժարեցնել: Սակայն հայ և յոյն պաշտօնեայք անդրդուելի կ'մնան և որշ վտանգ մը կ'տեսնեն այդ առաջարկուած ուղևորութեան մէջ:

Երեկ տնօրէնութիւնն բաց հրամանագրով մը պաշտօնեաներու պաշտօնէ դադարումը կ'զեկուցանէ իրեն պարտազանց: Պաշտօնեայք կը մերժեն բնականաբար ստորագրել այդ հրամանագիրն և չեղեալ կ'համարեն վրան բաց այդ անլրութիւնն, որ անարդարանալիէ ու չքմեղացուցիչ ոչինչ ունի իր մէջ:

Եղելութիւնն այս է իր պարզութեան մէջ. մեր վաղուան թիւով պիտի ծանրանանք այս խնդրոյն վրայ, որովհետև չենք կրնար որևէ կերպով արդարանալի գտնել՝ Իզմիր - Գասապա գծի յարգելի տնօրէնութեան ձեռք առած միջոցը, մէկ գրչի հարուածով հրաժարեցնելով պաշտօնէութիւն մը՝ որ իր կեանքն չուզեր վտանգել:

Ազգային Անցուդարձ

Պարսկական Իզմիրի հիւպատոսը ընկերակցութեամբ փոխ-հիւպատոս Տիար Ագճալեանի, երէկ առաւօտուն մասնաւոր այցելութիւն մը տուած է Առաջ. Տեղ. Հօր:

— Երէկ կէսօրէ վերջ Տեղ. Հայրը փոխադարձ այցելութիւնն տուած է պարսկ. հիւպատոսին:

— Ա. Կ, Որբանոցի տեսչուհի Միս. Վանէվճեան երէկ այցելած է Տեղապահ հօր և մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցած է անոր հետ:

— Հայրենիքի Տուրքի գնահատիչ մարմինը, այսօր Առաջնորդարանի մէջ իր առաջին նիստը պիտի գումարէ:

— Պատերազմէն առաջ պիտին մեր ընթերցողներն որ Իզմիրի մէջ գոյութիւն ունէր Հայ որսորդաց ակումբ մը, իր յատուկ չէնքովը ու կազմով: Գոհունակութեամբ պիտի տեղեկանան մեր ընթերցողներն որ այդ ակումբն վերահաստատուած է և յաջողած վարձել մասնաւոր չէնք մը: Իսկ «Քնար»ի միութիւնն որ իրեն յատուկ չէնք չունէր և աստանդական ցլուելու վտանգին ենթարկուած էր, միանալով Որսորդաց Ակումբին հետ, միևնոյն չէնքին մէջ՝ պիտի չարունակէ իր վարժութիւններն ու կազմակերպութիւնները: Այժմ այդ երկու միութիւններն ձուլելու համար բանակցութիւններ տեղի կունենան և հաւանական է որ միացումն տեղի ունենայ մօտիկս, իսկ եթէ կարելի չըլլայ այդ միացումն յաջողցընել, այդ պարագան պէտք չէ պատճառ մը ըլլայ այդ երկու միութիւններուն անջատաբար գործելուն, կըլնան անոնք միևնոյն չէնքին մէջ իրենց յատուկ յարկաբաժինները ունենալ և զբաղիլ առանձին իրենց գործերով:

ՄԵԿՆՈՒՄ

Երէկ քաղաքէս մեկնեցաւ Բիրէճիկ համբավ դեպի Մարսէյլ-Բարիզ Պ. Տիգրան Եղումեան, որ ատանձնած ըլլալով Թերթիս Թղթակիցի պաշտօնն, պիտի ունենանք հաճոյքն անոր Թղթակցութիւններն ներկայելու մեր ընթերցողներու գնահատման:

Տեղական Լուրեր

ԱԼԻԱՆՍ ՖՐԱՆՍԷԶի տեղական քարիթէն կը ծանուցանէ թէ իր կողմէ կազմակերպուած դասընթացքները պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի, 8 Մարտ, դասերը պիտի ըլլան ամեն օր իրիկուան ժամը 7 8:

Այն անձերը որոնք կը փափաքին յաճախել այս դասընթացքներուն, հաճին արձանագրուիլ Էնսթիթիւսիօն-Ֆրանսեզի կեդրոնատեղին, Թրաստ, կէսօրէ վերջ ժամը 2 6:

Արձանագրուած աշակերտաց քընտուիթիւնը պիտի կատարուի Հինգշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օր, իրիկուան ժամը 6·30—7.30: Մուտքը ձրի է:

ՕՒԻՆԱԿԱՆ տեղական ամբողջ մասը կը չարձակի ամառնային ժամու գործադրութեան գէմ և կը փափաքի որ սովորական ժամը պահուի Նորէն:

Թերթերը ձեռնհաս իշխանութիւններէն կը խնդրեն որ բնակչութեան տեղ չտուի անախորժ դէպքերու, որոնք անցեալ տարի յառաջ եկան ամառնային ժամու գործադրութեամբ:

ՊԱՆՏՐՄԱՒ կառախումբը երկուշաբթի օր մեկնած է Պասմահանէէն:

Լիւքս—կառախումբը որ վար դրուած էր Ակբաբի մէջ, նոյն օրը կէսօրէ վերջ հասած է քաղաքս:

Պ. ՔՐՕՔՍ, Հելլէն բարձր գոմիսէրութեան մէջ դիւանապետ, Ալվալըդ ղրկած է ուր պիտի կազմակերպէ Հելլէն Թղթատունը և գպրոցները:

ՄԱՐՏ 1ի առթիւ տեղւոյս մաքսատան մէջ կատարուած է սովորական արարողութիւնը ոչխարներ մորթուած են, և մաս մը ապրանքներ առնց մուտքի գրամ վճարելու անցուած են:

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Առողջապահութեան մարմինը հետևեալը կը ծանուցանէ.—

Փետրվար ամսուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած մահերը հետևեալներն են: 162 չնչառական գործարաններու հիւանդութիւնք, —54 մարսողական գործարաններու հիւանդութիւնք, 58 արտի, 5 լեարդի, 2 երիկամունքի, 18 մալարիա, 77 զանազան հիւանդութիւններ, 2 վէրք, 2 այրածք, 1 թիֆո, 2 ծաղիկ, 2 հարսանիք, 64 մանկտի, 96 կրիպի թոքատապ (բունեթա):

ՉԵՇՄԻՆ մօտ պարպարոսքէօյի մէջ հիւանդութիւն մը երևան եկած է ուրկէ 10 անձ մեռած են: Քաղաքիս առողջապահական տնօրէնութենէն քժիշկներու առաքումը խնդրուած է:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ մը բարալել փողոցին մէջ արագօրէն ընթացած միջոցին թուրք մը կոխելով սրունքէն վիրաւորած է:

Ուրիշ ինքնաշարժ մը Մէզալէսթավէրնէսի մէջ յոյն տղայ մը կոխելով նոյնպէս վիրաւորած է անոր սրունքը: Երկու վիրաւորները փոխադրուած են Հելլէն Կ. Ը. հիւանդանոցը:

ՀԱՆՐԱՑԻՆ առողջապահութեան անօրէնութիւնը հետևեալը կը ծանուցանէ:

Վերջին 24 ժամուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած են սպանիական 2 մահ:

Մաղնիսա մէջ 1, Թիրէյի, Գասապա և Գարապուռունի մէջ 2ական, իսկ Սէրայ-քէօյի մէջ 3 մահ պատահած են սպանիականէ:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻՐԻ արկածները յաճախագէպ դառնալ սկսած են և հակառակ տեղական մամուլի յայտնած

բողոքներուն, մեքենավարներու տակաւին կը շարունակեն [րնոց վնասակար ընթացքը. բազմաթիւ և նեղ փողոցներու մէջ անոնք ուժգին արագութեամբ մը կը մղեն իրենց կառքը, առանց նկատի առնելու թէ վայրկեանի մը մէջ կրնան մեծ դժբախտութիւններ պատճառել։

Հետզհետէ օգոստոսը կը մօտենայ և բնակչութիւնը աւելի խուռն կը թափի փողոցները և այն առեն եթէ այս ընթացքը չարունակուի, արկածները պիտի կրկնապատկուին կը յանձնք ար ձեռնհաս իշխանութիւնները պիտի փութան կարգադրութիւն մը ընել այս մասին, ինչպէս ըրին քաղաքին լուսաւորութեան, ապահովութեան, կառգապահութեան համար։

Ա Զ Գ

Մեծ պահոց ընթացքին Առաջնորդ Տեղապահ Գեր. Տ. Ծովհան Մ. Վարդապետ Կարապետեան՝ Արևագալի հանդիսաւոր արարողութեանց առթիւ, ինչպէս նաև կիրակի օրերը՝ քարոզներու շարք մը պիտի խօսի կեդրոնի և արուարձաններու Ս. Եկեղեցեաց մէջ հետևեալ յայտագրի համեմատ.

Մարտ	1	Բշ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	2	Գշ.	Կէօզթեփէ
»	3	Դշ.	Գօրտելիօ
»	4	Եշ.	Ս. Ստեփաննոս
»	5	Ուր.	Գարաթաշ
»	7	Կիր.	Ս. Ստեփաննոս
»	8	Բշ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	9	Գշ.	Պայրաքլը
»	10	Դշ.	Գօրտելիօ
»	11	Եշ.	Ս. Ստեփաննոս
»	12	Ուր.	Գարաթաշ
»	14	Կիր.	Ս. Ստեփաննոս
»	15	Բշ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	16	Գշ.	Գուռնովա
»	17	Դշ.	Գօրտելիօ
»	18	Եշ.	Ս. Ստեփաննոս
»	19	Ուր.	Գարաթաշ
»	21	Կիր.	Ս. Ստեփաննոս
»	22	Բշ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	23	Գշ.	Պայրաքլը
»	24	Դշ.	Գօրտելիօ
»	25	Եշ.	Ս. Ստեփաննոս
»	26	Ուր.	Գարաթաշ
»	27	Շբ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	28	Կիր.	Ս. Ստեփաննոս
»	29	Բշ.	Ս. Լուսաւորիչ
»	30	Գշ.	Կէօզթեփէ
»	31	Դշ.	Գօրտելիօ
Ապրիլ	1	Եշ,	Ս. Ստեփաննոս
»	2	Ուր.	Գարաթաշ

Սկզբ. ժամերգ. ժ. 8 ին Աւտ. ժ.
» Արեգլի. ժ. 8.30ին » »
» Քարոզ՝ ժ. 9.30ին » »
» Կիր. պարզ. 9.30ին » »

Ա.Զ.Գ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ
(Կ'նչէ)

Տէր. Գալթաճեան

ՖՐԱՆՍ· ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Ու Բարիզ կատարելագործած

Մանկաբարձ, կնախտաբոյժ եւ ներքին հիւանդութեանց մասնագէտ

Ամենատարած և վերջին դրութեամբ դարմանումն Հիւանդ կ'ընդունի ամեն որ իր բնակարանը, Հայոց Թաղ Բրէնթան սրճարանին դիմացի փողոցը թիւ 4։ Իսկ կէսօրէ վերջ ժամը 2-5 Զարեհ Շնորհաւորի և Թապախանէ «Անատոլու»ի դաղարաններուն մէջ։

Ադքատաց ձրի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը. կ. վ. 2-5 յիշեալ դադարաններուն մէջ։

Ս. ՊՕԼՈՒՊԷՅԵԱՆ

ՄԱՔՍԱՀԱՆ

Մոտ Ամէնէան Խոյոյ Ընկ· 8

Նախորդ ընդհ. քննիչ և եւրոպական մաքսի քարափանց ընկերութեան պետ, իր աւելի քան 20 տարուան խորին փորձառութեամբը, այժմ կ'բանձնէ ներածութեան և արտածութեան համար ամէն գործողութիւն, պահպանելով նոյն ատեն իր յարգելի յաճախորդաց ամէն օրինաւոր չահերը

ԾԱՆՕՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՓՈՔՐ - ԱՍԻՈՑ ԳՐԱՒՄԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Աչքի առջև ունենալով պաշարման վիճակի 9 և 10րդ յօդուածները կարգիլենք ամեն անհատ երկաթուղիի գծին երկայնքը չերթալ։

1. Այնտեղ երկաթուղւոյ գծին վերայ Գադամիրի կայարանէն սկսեալ մինչև Օմուրլու և Էօսէմիչ։

2. Գատապի գիծ, Գօլտէլիօի կայարանէն մինչև գրաւման գօտիի սահմանը։

Այս արգելքէն զերծ են երկու ընկերութեանց երկաթուղւոյ պաշտօնեաները։

Այն անհատն որ չհամակերպիր ներկայ հրամանին, պիտի յանձնուի Պատերազմ. Ատեանին և պատժուի 10րդ յօդուածին համեմատ, մինչև 5 տարի բանտարկութեամբ։

Ներկայ հրամանը իմմիրի մէջ հրատարակուող բոլոր թերթերու մէջ պիտի երևի և երկաթուղիներու գլխին երկու կողմ գտնուող գիւղերու բնակիչներուն պիտի հաղորդուի մուխթարներու, քահանաներու, հօճաներու միջոցաւ և գործադրութեան պիտի դրուի իր հրատարակութեան թուականէն սկսեալ։

Փոքր-Ասիոյ բանակի
Ընդհ. Հրամանատար
ՄԻԼԻՕԹԻՍ ՔՕՄՆԻՆՈՍ

Նոր Բաղնիք

ՊՕՂՈՍ ՊԱԼԱՊԱՆ

Վաղը կ'բացուի «ՆՈՐ ԲԱՂՆԻՔ»ը Այի - Բարաքէվի փողոցը գտնուող։

Ամեն առաւօտ ժամը 10էն մինչև երեկոյեան ժամը 5ը բացի է կանանց համար, իսկ 5էն մինչև կէս գիշեր և առաւօտ մինչև ժ. 10 արանց համար։

Կիրակի օրերն տրամադրելի է արանց համար։

Մաքուր սպասարկութիւն, խնամք և գոհացուցիչ գիներ։

Առաջին անգամ ըլլալով հայու մը կողմէ բացուած այն բաղնիքը կ'յուսացուի թէ պիտի գտնէ քաջալերութիւն հայ երկտեղ հասարակութեան կողմէ։

Գօջամանեան ու Կիւզելեան

ՊԱՆՔԱՊԱՏՈՒՆ

ԱՑ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 109

Զատկուան յատուկ տըմի սէզօն անգլիական նուրբ բուրդէ էրիկմարդու յատուկ հագուստներ պատրաստուած են և անմրցելի գիներով կը ծախուին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Լօնտոն	չէք	407
Նիւ—Եօրք	»	0,83
Բարիզ	»	8 16/40
Հռոմ	»	6 23/40
Ամստէրտամ	»	12 22/40
Անգլ. ոսկի		405
Տօլար		118
Ֆրանք		9 24/40
Լիր. Իտալ.		7 /40
Տրախմի		12 23/40
Լէյ		1 38/40
Ռուպլի		75
Ռուբօն		22
Ոսկի		479
Մարք		1 22/40

ՀԻԼՎԻՑԻՈՒ

ՀՐԴԵՀԻ ԶՕՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատուած 1861ին

Անմիջական հատուցում վնասուց և նպաստաւոր պայմաններ

Ընդհ. Ներկայացուցիչ Իպֆէլ
ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՕՅԴ ՃՕՐՃԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոյտ Ճօրճ Թուրքիոյ մասին խօսելով հետաքրքիր յայտարարութիւններ ըրած է հասարակաց խորհրդարանին մէջ։ Պոլսոյ մասին ըսած է. «Պահապանը պիտի տեղափոխուի և կէտ առ կէտ պիտի գործադրուին որոշումները։ Տարտանէլը պիտի միջազգայնացուի և չէզոքացուի։ Սուլթանը իր տէրութեան կէսէն աւելիէն պիտի մերկանայ։ Իւրաքանչիւր համաձայնականներու դրօշակին տակ պիտի դրուի իր բանակէն և նաւատորմիղէն պիտի ձերբազատուի իր ազդեցութիւնը պիտի ոչնչանայ։

«Հաշտութեան գլխաւոր նպատակէտը պիտի ըլլայ նեղ ցնորքու ազատութիւնը և բոլոր ոչ-իսլամ հասարակութիւններու ազատագրութիւնը, ազատ կառավարութիւններով։ Տարտանէլի նեղուցներու արտօնութիւնները պիտի քանդուին»։ Վերջապէս եզրակացուցած է Լոյտ Ճօրճ, «մեր բոլոր միջոցներն ձեռք առած ենք պաշտպանելու համար քրիստոնեայ փոքրամասնութիւններն, որոնք այժմ կ'գտնուին Բրիտանական, Ֆրանսական և Իտալական թնդանօթներու պաշտպանութեան տակ, Բրիտանական կառավարութիւնի որոշած է իր յանձնառութիւններն կատարել։

ՅՈՑՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

Պոլսէ կ'հաղորդեն թէ՝ երեսուն հասարակութիւններ միացած են յոյն Պատրիարքութեան այն դիմումներուն համար, որոնք տեղի պիտի ունենան Համամողովին մօտ։

ԹՐԱԿԻՈՑ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

Լօնտոնէ հասած հեռագրի մը համեմատ Ծուննստան պիտի ստանայ Թրակիան և անոր սահմաններն պիտի որոշուին Պոլսէն քանի մը մղոն հեռաւորութեամբ։

ՍԵՐՊԻՈՑ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Պելկրատէ հասած հեռագիրներու համաձայն կը ծանուցուի թէ նոր սերպ նախարարութիւնը պիտի շարունակէ հետևիլ արտաքին խնդիրներու մէջ իր նախորդին քաղաքականութեան։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ԽՆԴԻՐԸ

«Թայմզ» խիստ յօդուած մը կ'հրատարակէ թրքական խնդրոյն վրայ և հետևեալը կ'աւելցնէ, համոզուած ենք որ Համաձայնական ժողովուրդներն պիտի պահանջեն իրենց կառավարութիւններէն իրենց նուիրական իրաւունքը, որպէսզի այս կարևոր խնդրոյն վրայ իրենք տան որոշումները։

ԿԱԼԻՖՕԼԻԻ ԹԵՐԱԿՂՋԻՆ

«Թան» կ'գրէ, Մ. Վէնիզէլոս յայտարարած է Համաձայնական պետութիւններուն թէ՝ քանի որ թուրք գերիշխանութիւնն Պոլսոյ մէջ կ'պահուի, Ծուննստան պէտք է որ ստանձնէ բոլոր Կալիֆօլիի թերակղզիին վարչութիւնը։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Պուքարէշէն կ'տեղեկացնեն թէ ծագող նախարարական տագնապին հետևանքով կ'կարծուի թէ՝ կազմուելիք նոր նախարարութիւնն Զօր. Ավերէսքուի նախագահութեան տակ պիտի ըլլայ։ Հրաժարող գահլիճին նախարարապետն որ Լօնտոն կ'գտնուէր հեռագրով կանչուած է։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՆԵՐՔԻՆ ԵԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բ. Դրան կարեւոր մէկ անձնաւորութիւնը Պոլսոյ թուրք թերթերէն մէկուն խմբագրին հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է.

— Մեր տէրութեան արդի կացութիւնը՝ ամէն հինգ ամիս առաջ ան կացութեան հետ բաղդատելով՝ շատ յուսալից է. կացութեան այս փոփոխութիւնը յառաջ եկած է չահերու նոյնութենէն և ուրիշ քաղաքական պատճառներէ։ Այսօր, ամէն ժամանակէ աւելի պէտք է պաղարիւն, չափաւոր ու տարտար ընթացք մը բռնենք։ Ես ընդհանրապէս կը յուսամ թէ եւրոպական տէրութիւնները ամեն պարագայի՝ այնպիսի որոշում մը պիտի տան մեր մասին որ ոչ մէկ երկրպագի չի ներշնչեր մեր իրաւունքներուն և տնկախութեան։ Պոլսոյ մեզի ձգուելուն պարագան կրեթէ ճշտուած է, և կը յուսամ թէ այս մասին մեր իրաւունքները պիտի յարգուին։

Մեր յարաբերութիւնները շատ լաւ են Համաձայնական տէրութեանց հետ. հոս անոնց ներկայացուցիչներուն հետ մեր ունեցած զրուցները բարեկամական լուծման մը պիտի յանգին։ Պոլիս գտնուող ներկայացուցիչներուն ամէ. կառավարութեան կողմէ տրուած խոստումները, հինգ ամսուան փորձ մը յիսայ, այլեւս վստահութիւն կը ներշնչեն։

Կառավարութեանը կացութիւնը ամուր է. ներքնապէս հնար եղածին չափ կառավարական ազդեցութիւնը և օրէնքներու գործադրութիւնը ապահովելու հետամուտ ենք։ Կառավարութեան մէջ փոփոխութիւն մը մտցնելու մասին եղած տարաձայնութիւններէն տեղեկութիւն չունի՛ և այս կէտը խնդրոյ առարկայ եղած չէ երբէք. խորհրդարանը կառավարութեան յայտնած է իր վստահութիւնը, եթէ այդ վստահութիւնը չարունակուի՝ կառավարութիւնը իր դիրքին վրայ կանգնած կը մնայ, հակառակ պարագային կը քաշուի ապա թէ ոչ փոփոխութիւնը խնդրոյ առարկայ չկրնար ըլլալ, որովհետև գահլիճին դիրքը կարելի չէ բարեփոխել։

Մեր կացութեան այս բարւոք վիճակը օտարներու դէմ պաշտպանել՝ մեր ձեռքն է։

Ինչպէս պահ մը առաջ, ըսիտյս մեր միջոցներուն պէտք է որ մենք աւելի ժամանակէ աւելի հանդարտ, պաղարիւն և չափաւոր ընթացք մը ունենանք ազգը հանդարտորէն պէտք է ապահովէ կառավարութեան դործադրութիւնը։

Այս հանդարտութիւնը խանգարող կարգ մը թերութիւններ մասին պէտք ակնածէն քիչ մը աւելի խիստ գրաքննութիւն մը կիրառելէ։

Տակաւին հաշտութեան համաձայնութիւն չկնքուած ըլլալուն համար մեզի հրաւէր չէ եկած, սակայն հոս կը յուսամ թէ այդ հրաւէրը մօտալուտ է։

Աւերն պարագային մէջ մեր ընդհ. կացութիւնը դէպի բարւոքում կը դիմէ և ամէնուն գոհունակութեան պատճառ կը դառնայ։

ATLANTIC ASSURANCE

COMPANY, LIMITED.

79, CORNHILL, LONDON, E.C. 3.

Կ. Ա. ՈՍԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԻԶՄԻՐ, ԲԱՍԱԺ ԲԷՇՏԻՄԱՂՅՈՂԼՈՒ ՎԵՐԻ ՑԱՐԿ ԹՒ. 2

ՔԱՔՍՈՒԹՕ Գ. ԵԱԳՈՒԷԼ

ԵԱՆՏԻՎԻ ՀԱՆ 7

(Փէշտիմալճ ՝ր պաշը)

Անոնք որ կ'փափաքին Զմիւռի դուրս օդի գործածել, անուրանալի մաքուր և խնամով պատրաստուած, թող դիմեն վերևի հասցէին, թէ մեծաքանակ և թէ փոքրաքանակ պնուճներու համար,

ԳԻՆՆ ՄԻՆ ՄԻ ՕՒԱԻ 50 ՂՐՇ.

Անհաւատալի գին մը, որովհետև այս ըմպելին արտածութեան համար պատրաստուած է, բայց արտածելկարելի չըլլալով տեղւոյս վրայ վաճառատ սրոշուած է այս աժան գնով։

ԿԱՀԱԳՈՐԾ

ԾԱՐՈՒԹԻԻՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Ա. Սահփաննաճի փակին մէջ)

Հիւանդութեան և կահագործութեան արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր վերջին կատարելութեամբ կը շինէ։ Կ'ստանձնէ ամեն տեսակ յանձնաժողովներ։

Մաքուր և խնամեալ գործ։

Գիները չափաւոր։

ԺՍՂՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ

Օրաթերթ ազգային և հասարակական

Խմբագրապետ՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԲԱԿՈՐԵԱՆ

Տարեկան բաժնեգին 700 ղրշ.

ՏՊԱԳՐԱՆ ԱԶԱՏԱԳՐԱՆ

ՀԻՄՆՈՒՍԱԾ 1883ԻՆ

ՏՊԱԳՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարուստներական հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր ու մահազդներ եւն.

ՏՊԱԳՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր։

ՏՊԱԳՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, եքեկոյթներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր։

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆ ՑԱՍԱԿ ԴՈՒՇՆԵՐՈՎ

Մահուր եւ խճամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր հնդրանիներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ՍՊԻՏՈՎԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ.ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ"

Թերթիս ծանուցը առելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ իւիմ ճակի ևմ առելի յայն տեղ մը տալ ծանուցմանց բաժնին, նոյնիսկ երբ առևտ or հարկ ըլլայ միեւնոյն ծանուցումն կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ իւիճակի չեմիմ ընելու։

Գոհացուցիչ պայմանների փոխր կամ մեծ, մեկ կամ առելի ծանուցմանց համար։

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուընէ մինչեւ կէս գիշեր։

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

ԵՒՐՈՊ. ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

—

Ֆրանսա և Իտալիա անմիջապէս ընդունեցին կրեյի առաջարկութիւնը։ Ռուսիա առաջուց հաւանած էր անոր, ան նոյն իսկ արտադիր էր ուղղակի խօսակցելու Վիէննայի հետ։ Բայց, նախորդին պէս, Գերմանիա կրկնակ խաղ մը խաղաց։ Ցոն Նակով Սըը կէօշէնի յայտարարեց թէ առաջարկուած համաժողովը երբէք իրագրծելի չէր և ինք չէր կրնար յարիլ անոր։ Միւս կողմէ, իշխան Լիխնովսքի, Սըը Կրեյի ըսաւ թէ, իր կառավարութիւնը սկզբունքով կ'ընդունէր Աւսարիոյ և Ռուսիոյ միջև չորս պետութեանց միջնորդութիւնը։

Այն առեն անգլիացի արտ գործոց նախարարը իշխան Լիխնովսքիի ուշադրութիւնն հրաւիրեց կացութեան ծանրութեան վրայ, աւելի վիէննայի մէջ է որ, ան պնդեց, միջնորդական ազդեցութիւն մը անհրաժեշտ է ոչ թէ Բեդրօկրատի մէջ. «Եթէ պատերազմը չկրնար ամմանափակուիլ, կարելի է որ յարուցանէ ուրիշ խընդիրներ որոնք Աւսարիոյ և Սերպիոյ միջեւ կռիւի տեղի պիտի տային և տպարէզ պիտի նետէին ուրիշ տերութիւններ, այսպէսով պատերազմը աննախընթացօրէն հսկայական պիտի ըլլար։

Այդ առեններէն երբ տակաւին գերման և աւսարիական ն չըշանակներու մէջ կը չարունակէր սիրել այն տպաւորութիւնը թէ, ինչ որ ալ ըլլայ, Անգլիա չպիտի չարժէր, սակայն բրիտանական կառավարութիւնը հրատարակել տուաւ հրաման մը որ կը կասեցնէր նաւատորմին արձակումը, որ Բորթլէնտի մէջ կեդրոնացուցած էր, 19 Յուլիսին։ Զինուորական ազդարարութիւնը կը հետեւէր դիւանագիտական ազդարարութեան։

Յուլիս 27ին, Սըը Իտուարտ կրեյ Ֆրանց Ժոզէֆի դահլիճին առելի անկեղծ եղաւ։ Եթէ Աւսարիոյ կարելի չէր բան մը Մէնսատորֆին, պատերազմ յայտարարել Սերպիոյ դէմ, Ռուսիոյ գոհացում տալով հետեւանքները անհաշուելի պիտի ըլլային։

—«Ես նշանակեցի, կ'աւելցնէ Ֆօրէյն Օֆիսի պետը, այս տեսակցութիւնը Սըը Պընսըլի հաղորդելով, թէ մեր նաւատորմը այսօր պիտի ցրուէր, բայց մենք պէտք զգացինք չի կատարել այս ցրուումը։ Զենք մտածեր մեր պահեստիները կոչել այս պահուս և նաւատորմին վերաբերեալ այս ձեռնարկին մէջ չկայ սպառնալիք։ Բայց տրուած ըլլալով եւրոպական հրդեհումի մը կարելիութիւնը, մեզ համար կարելի չէր ցրուել մեր ուժերը։ Այս իրողութիւնը յայտնեցի իբր օրինակ մը զգացուած վրդովմունքին, ինձ կը թուի որ սերպ պատասխանը Սերպիոյ համար կը պարունակէր ամենախոր ստորնացումը, որու ես չեմ չանչգտած երբէք երկիր մը որ հպատակի. և թէ ասիկա ինձ համար ձախողանք մըն է տեսնելով որ աւսարիական կառավարութիւնն այսքան քիչ գոհացուցիչ կը նկատէ այս պատասխանը, իբր թէ այն կայանար պարզ մերժումի մը մէջ»։

Վերջապէս և միշտ 27ին, Սըը Իտուարտ կրեյ հասարակաց խորհրդարանին մէջ հրապարակաւ յայտարարութիւն մը ըրաւ։ Իրողութիւնները պարզելէ և իր առաջարկութիւնը յայտնելէ վերջ, աւելցուց.

«Ամէն այն մարդոց համար, որոնք կը խորհրդածեն ներկայ կացութեան վրայ, յստակ պէտք է ըլլայ, որ եթէ կռիւը դադրի պարզ կռիւ մը ըլլալէ Աւսարիոյ և Սերպիոյ միջև և դառնայ տեսիլ լայն, ուր ուրիշ մեծ պետութիւն մըն ալ պիտի տարուէր ներառնելու, հետեւանքը՝ ամենամեծ աղէտ մը պիտի ըլլար, որ երբէք պայթած ըլլայ կեդրոնական Եւրոպայի վրայ։ Ոչ ոք կրնայ ըսել թէ կռիւին ստանձգործած դէպքերը մինչեւ ուր պիտի երթային, ուղղակի կամ անուղղակի, անոր հետեւանքները անհաշուելի են։»—

Անգլիական մեծ թերթերն ալ ազդարարութիւններ ըրին. «Թայմզ» անվերի պայծառ թեամբ մը դիտեց կացութիւնը։—

«Երբ Բարիզի գերման դեսպանը պատրաստրել կուզէ այն կարծիքը թէ, կռիւը միայն երկու ուղղակիօրէն շահագրգռուող կողմերը կը կապէ, չիսարեր ոչ ոք։ Այնքան առեն որ մենք պիտի յուսանք պահպանել խաղաղութիւնը, գործակցելով այս վտանգաւոր վէճին մօտէն չխառնուած պետութեանց հետ. մենք պիտի հետապնդենք այս նպատակը, ամեն բանէ վեր։

(Շար.-Առ.)